

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 393/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Martou Šuvadovou, Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 571/2012 a jeho rozsudkom z 31. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“ alebo „maloletý syn“, spolu len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 571/2012

(ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 31. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 9. septembra 2010 Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) návrh na rozvod manželstva s [REDACTED] (ďalej len „odporca“). Sťažovateľka v návrhu tiež žiadala, aby okresný súd zveril ich maloletého syna na čas po rozvode do jej osobnej starostlivosti a aby zaviazal odporcu prispievať na jeho výživu sumou 750 € mesačne. Sťažovateľka žiadala, aby okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť špecifikované výživné od podania návrhu a aj tri roky spätne od podania návrhu.

Konanie v časti o určenie výživného tri roky spätne od podania návrhu okresný súd uznesením z 20. septembra 2010 vylúčil na samostatné konanie. V konaní o vylúčenej časti – o výživnom na čas do rozvodu manželstva – rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 22 P 330/2010-889 z 12. júna 2012 tak, že návrh na určenie výživného tri roky spätne od podania návrhu zamietol a odporcu zaviazal prispievať na výživu sťažovateľa sumou 280 € mesačne od podania návrhu, t. j. od 9. septembra 2010 do budúcnosti.

Proti rozsudku okresného súdu z 12. júna 2012 podala odvolanie sťažovateľka, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 20 CoP 46/2012-923 z 28. novembra 2012 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu z 28. novembra 2012 podala sťažovateľka sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 172/2013 z 10. júla 2013 tak, že vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 46/2012. Rozsudok krajského súdu z 28. novembra 2012 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu z 12. júna 2012 týkajúci sa výživného pre sťažovateľa od 9. septembra 2010 do budúcnosti a tiež splatného výživného od 9. septembra 2010 do 31. mája 2012, zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

O návrhu sťažovateľky vo zvyšnej časti rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 101/2010-331 z 24. septembra 2012 tak, že rozviedol manželstvo sťažovateľky a odporcu, maloletého syna zveril do osobnej starostlivosti sťažovateľky, odporcu zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 280 € mesačne a odporcovi zároveň uložil povinnosť nahradiť trovy konania sťažovateľke.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie sťažovateľka a odporca. O odvolaniach rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 6 Co 571/2012-411 z 31. marca 2014 tak, že ho potvrdil vo výroku o výživnom a vo výroku o trovách konania ho zrušil a v tejto časti vec vrátil okresnému súdu.

Sťažovatelia považujú právne závery krajského súdu v napadnutom rozsudku a v konaní, ktoré prechádzalo jeho vydaniu, za arbitrárne a zjavne neodôvodnené, preto sú podľa nich ústavne neudržateľné, pričom majú za následok porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú:

„Podstatnou okolnosťou v namietanom konaní bolo správne a relevantné zistenie schopností, možností a zárobkových pomerov odporcu za účelom správneho ustálenia a určenia výživného z jeho strany na sťažovateľa. Okresný súd a v nadväznosti na to aj krajský súd, ktorý odobril závery okresného súdu nezistil správne a dostatočne skutkový stav veci a následne z neho potom ani nevyvodili správne závery pri ustálení rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu. Sťažovateľka vo svojom odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu, veľmi podrobne a dôsledne poukázala na nedostatočné skutkové zistenia okresného súdu o schopnostiach, možnostiach a zárobkových pomeroch odporcu žijúceho a pôsobiaceho aj pracovne už dlhé roky v zahraničí - najmä vo [REDAKOVANÉ]. V tomto smere v plnom rozsahu odkazujú sťažovatelia na obsah odvolania tvoriaceho prílohu tejto sťažnosti. Krajský súd sa však s jej odvolacími námietkami nevysporiadal dostatočne a nedal žiadne resp. uspokojivé odpovede na všetky pre vec podstatné odvolacie námietky.

... úvahy krajského súdu (najmä bez reflektovania na vzdelanie odporcu, na charakter doterajších pracovných aktivít odporcu ako trénera volejbalu v profesionálnych družstvách vyšších líg, na jeho dlhoročné skúsenosti v tejto oblasti a na objektívnu nepreukázanosť zdravotného stavu odporcu) rozhodne nie je možné hodnotiť ako závery odôvodnené a majúce oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko ako je zrejmé z citácie prevažne sa zakladajú na nepodložených veľmi všeobecných hodnotiacich úsudkoch krajského súdu o pracovných a zárobkových možnostiach v dotknutom zahraničí.

Osobitne sa okresný súd a v nadväznosti na to ani krajský súd nevysporiadali so splnením podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (hoci na to sťažovateľka osobitne poukazovala tak na pojednávaní konanom na okresnom súde 12. marca 2012 ako aj v odvolaní)... Pokiaľ ide o rozsah vykonaného dokazovania pred okresným i krajským súdom a miera do akej odporca preukázal svoje príjmy z inej ako závislej činnosti v zahraničí v podstate zodpovedajú stavu aký bol ustálený aj v konaní o výživnom na čas do rozvodu manželstva sťažovateľky a odporcu, v ktorom rozhodoval ústavný súd vyššie citovaným nálezom (nález č. k. II. ÚS 172/2013-43 z 10. júla 2013). Na uvedenom nič nezmenilo ani dokazovanie doplnené v odvolacom konaní. Ústavný súd v konaní vedenom pod č. k. II. ÚS 172/2013 tento stav preukázanosti príjmov odporcu v spojení s chýbajúcim odôvodnením prvostupňového a odvolacieho súdu vo vzťahu k aplikovateľnosti § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine vyhodnotil ako nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, dospel k záveru o jeho arbitrárnosti a preto vyslovil porušenie obdobných práv sťažovateľky ako sú namietané v tejto sťažnosti.“

Sťažovatelia poukazujú tiež na to, že sťažovateľ pred rozhodnutím krajského súdu v napadnutom konaní dosiahol plnoletosť, svoje písomné podanie doručil krajskému súdu a udelil splnomocnenie advokátke, ktorá zastupovala aj sťažovateľku. Napriek týmto skutočnostiam „krajský súd nepredvolával sťažovateľa na ním nariadené pojednávania v období po nadobudnutí jeho plnoletosti, v zápisniciach z týchto pojednávanií nie je ani zmienka o tom, že sťažovateľ je účastníkom konania alebo že je ako účastník konania zastúpený advokátom. Krajský súd namiesto toho úplne zmätočne konal s kolíznym opatrovníkom ustanoveným sťažovateľovi ešte v čase jeho maloletosti, pričom akékoľvek

oprávnenia tohto kolízneho opatrovníka zastupovať sťažovateľa a vyjadrovať sa k veci zanikli nadobudnutím plnoletosti sťažovateľa. Na vyjadrenie kolízneho opatrovníka krajský súd jednoznačne prihliadal, čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku.“.

V podaní doručenom krajskému súdu sťažovateľ navrhoval, aby krajský súd v súlade s § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 211 ods. 2 OSP rozhodol podľa stavu v čase vyhlásenia rozsudku. Podľa sťažovateľov bolo potrebné prihliadnuť na zmenu pomerov – na jednej strane u sťažovateľa, ktorý začal študovať na vysokej škole s čím boli spojené zvýšené náklady, a taktiež u odporcu, ktorý v čase rozhodnutia krajského súdu už bol zamestnaný. Krajský súd však takto nepostupoval „a pri svojom rozhodovaní vychádzal zo stavu veci, ktorý už v čase jeho rozhodovania neexistoval...“

Predmetom namietaného konania v tejto veci je určenie výživného zo strany odporcu pre sťažovateľa po rozvode manželstva jeho rodičov t. j., keďže k právoplatnému rozvodu došlo dňom 30. októbra 2012, výživné od 1. novembra 2012 do budúcnosti. Okresný súd svoj rozsudok vyhlásil dňa 24. septembra 2012 v čase kedy sťažovateľ bol maloletý, mal 16 a pol rokov a navštevoval strednú školu (odporca v čase rozhodovania okresného súdu bol nezamestnaný). Krajský súd však o odvolaní proti tomuto rozsudku okresného súdu rozhodoval až dňa 31. marca 2014 t. j. v čase kedy sťažovateľ už mal 19 rokov a študoval na vysokej škole (odporca v čase rozhodovania krajského súdu bol podľa jeho tvrdení zamestnaný, dokonca bol aj vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie vo [REDACTED] teda mal dosiahnuť stabilný príjem). V nadväznosti na uvedené došlo aj k podstatnej zmene pomerov nielen pokiaľ ide o odporcu ale aj pokiaľ ide o samotné potreby sťažovateľa, ktoré sú východiskové pri učených záverov o možnostiach odporcu k ich pomernému uspokojeniu v rámci jeho vyživovacej povinnosti. Sťažovatelia preto namietajú nedostatočné zistenie skutkového stavu v tomto smere a v nadväznosti na to nemožnosť učených objektívnych a správnych záverov o výške vyživovacej povinnosti odporcu.“.

Na tomto základe sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky a... sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a... (ich) právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 571/2012 a jeho rozsudkom č. k. 6 Co 571/2012-411 z 31. marca 2014 bolo porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 571/2012-411 z 31. marca 2014 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 5 000,- € do 15 dní od právoplatnosti nálezu.

Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000,- € do 15 dní od právoplatnosti nálezu.

Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľke a sťažovateľovi trovy súdneho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia advokátkou na účet advokátky... do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľa odôvodňujú takto:

„... k porušeniu ich označených práv postupom a rozsudkom krajského súdu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany a nie len deklaráciu ich porušenia a zrušenie napadnutého rozsudku... Priznanie takéhoto finančného zadosťučinenia považujú za primerané vzhľadom na predmet konania, v ktorom došlo k porušeniu ich práv postupom a rozsudkom krajského súdu ako aj vzhľadom na spôsob akým došlo k porušeniu ich práv. V nie poslednom rade ujmu sťažovateľov umocňuje skutočnosť, že k obdobnému a nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/2013 zo dňa 10. 7. 2013 aj potvrdenému porušeniu práv sťažovateľov došlo aj v súdnom konaní o výživnom pre sťažovateľa na čas do rozvodu. Predmetom namietaného konania je určenie výživného zo strany otca pôvodne na maloletého a v štádiu odvolacieho konania a rozhodovania krajského súdu už plnoletého sťažovateľa. Starostlivosť o sťažovateľa bola v celom rozsahu nútená zabezpečiť sama sťažovateľka, nakoľko postoj otca k sťažovateľke - jeho v poradí druhej manželke a najmä k sťažovateľovi ako dieťaťu z tohto manželstva bol značne indiferentný a tento postoj rozhodne znemožnil vytvorenie stabilného citového a ekonomického rodinného zázemia pre sťažovateľa. Pokiaľ ide o absenciu

prítomnosti otca v živote sťažovateľa a vytvorenie zdravých citových väzieb medzi otcom a synom vynútenie tejto zložky medziľudských vzťahov je súdnym rozhodnutím nemožné. Sťažovateľka a sťažovateľ však využili aspoň možnosť ingerencie štátu, aby na základe litery zákona prostredníctvom súdnej moci uložil otcovi sťažovateľa prispievať na ekonomické zabezpečenie sťažovateľa. S ohľadom na zložitosť životnej situácie sťažovateľa i sťažovateľky, obaja pociťujú ako závažnú ujmu neposkytnutie náležitej ochrany zo strany štátu ich zákonným nárokom voči odporcovi, ktorá sa prejavila v arbitrárnom postupe a rozhodnutí krajského súdu (ako i predchádzajúcim postupe okresného súdu) v namietanom konaní.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Krajský súd ako odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 31. marca 2014, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o určení výživného, poukázal na odvoláciu argumentáciu sťažovateľky a odporcu. Následne krajský súd uviedol:

„Súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav veci, vec po právnej stránke správne posúdil a napadnutý rozsudok aj riadne odôvodnil. Účastníkom konania sa prostredníctvom

odvolaní nepodarilo spochybníť správnosť napadnutého rozsudku v časti výživného na [REDACTED].

K odvolaniu navrhovateľky treba uviesť, že pri rozhodovaní o výživnom na [REDACTED] súd prvého stupňa a ani odvolací súd nemohol vychádzať z nepreukázaných domnienok, že odporca v zahraničí dosahuje vyšší príjem než deklaroval. Len z tej skutočnosti, že odporca pracuje dlhodobo v zahraničí, nemožno vyvodiť záver, že v zahraničí má aj majetok a peňažné prostriedky na účtoch v bankách. Nič z toho v konaní preukázané nebolo. Odvolací súd nespochybňuje skutočnosť, že minimálny a priemerný plat v [REDACTED] a vo [REDACTED] je vyšší ako na Slovensku. Opätovne však nemožno len z tejto skutočnosti vyvodiť záver, že príjem odporcu dosahuje výšku priemerného zárobku v [REDACTED].

Na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 3. 3. 2014 odporca deklaroval svoje príjmy a založil o nich do spisu listinné dôkazy. Z nich vyplýva, že odporca v súčasnosti dosahuje príjem spolu s príspevkom z fondu solidarity vo výške okolo 1 000 eur mesačne. Napr. z potvrdenia o jeho príjme za január 2014 vyplýva, že zarobil 945,83 eur brutto a 588,57 eur netto. Súčasne mu bol za január 2014 vyplatený príspevok z fondu solidarity vo výške 339 eur. Spolu teda ide o sumu 927,57 eur. K tvrdeniam navrhovateľky, že odporca vykonáva v zahraničí prácu, ktorá nie je adekvátna jeho možnostiam a schopnostiam, odvolací súd uvádza, že je všeobecne známou skutočnosťou, že ekonomická situácia nie je ideálna ani v [REDACTED] a najmä nie vo [REDACTED] čo sa prejavuje v značnej nezamestnanosti v týchto krajinách. Treba tiež zohľadniť - ako to správne skonštatoval súd prvého stupňa - vek žalobcu a jeho zdravotný stav. Toto všetko sú podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na možnosť pracovného uplatnenia odporcu v zahraničí, teda na možnosti získať zárobkovo výhodné zamestnanie. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že v rámci voľného pohybu osôb v rámci Európskej únie nemožno pričítať na ťarchu odporcovi, že pracuje mimo Slovenska v zahraničí. Naviac, vzhľadom na dlhodobo vysoké percento nezamestnanosti v Slovenskej republike (jedno z najvyšších v Európskej únii) by mal odporca zrejme značné problémy so získaním zamestnania v Slovenskej republike.

Pokiaľ ide o odvolanie odporcu, odvolací súd je toho názoru, že vzhľadom na preukázané príjmy odporcu výživné na [REDACTED] vo výške 280 eur mesačne neprivodí odporcovi existenčné problémy. Okrem toho, odporca si musí uvedomiť, že potreby

v súčasnosti už plnoletého [REDACTED] a teda aj náklady potrebné na ich pokrytie, sú aj vzhľadom na cenovú úroveň v [REDACTED] značné. Povinnosť platiť výživné na [REDACTED] je prvoradou povinnosťou odporcu a má prednosť pred jeho inými výdavkami (§ 62 ods. 5 prvá veta Zák. o rodine). Odporca preto musí vynaložiť všetko úsilie potrebné na to, aby dosiahol taký príjem, z ktorého bude schopný platiť výživné na [REDACTED] vo výške 280 eur mesačne. Výživné vo výške 150 eur mesačne navrhované odporcom je podľa súdu prvého stupňa zjavne neprimerane nízke. Na výšku výživného nemôže mať vplyv tá skutočnosť, že odporca v roku 2008 poskytol navrhovateľke na [REDACTED] sumu 4 000 CHF, resp. že jej prípadne poskytol v minulosti sumu 950 000 Sk. Výživné na totiž určuje na čas po rozvode manželstva a nie je možné prihliadnuť na sumy, ktoré odporca prípadne z titulu výživného zaplatil pred rozvodom manželstva účastníkov konania.

Z toho vyplýva, že výživné na [REDACTED] vo výške 280 eur mesačne zodpovedá odôvodneným potrebám [REDACTED] a spolu s finančným príspevkom navrhovateľky v rovnakej výške jeho pokryje náklady. Súčasne výživné v tejto výške je v súlade so schopnosťami a možnosťami odporcu (§ 75 ods. 1 prvá veta Zák. o rodine). Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného s tým, že vzhľadom na to, že [REDACTED] dňa 10. 4. 2013 nadobudol plnoletosť, uložil odporcovi povinnosť platiť výživné priamo k rukám [REDACTED]

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu z 24. septembra 2012, ktorým tento okrem iného zaviazal odporcu prispievať na výživu sťažovateľa mesačne sumou 280 € od právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode. Okresný súd v súvislosti

s týmto výrokom poukázal na odôvodnené potreby sťažovateľa a na schopnosti, možnosti a majetkové pomery jeho rodičov, t. j. sťažovateľky a odporcu, pričom uviedol:

„Maloletý ■■■ má okrem bežných potrieb, primeraných jeho veku, zvýšené náklady v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom. Je astmatik, alergik a má skoliózu chrbtice, pravidelne berie lieky a vitamíny, zvýšené výdavky má na prednostné lekárske vyšetrenia, raz za 3 - 4 mesiace chodí na rehabilitácie chrbtice a najmenej 2-3 x týždenne plávať. Celodenne nosí korzet, s čím je spojené rýchlejšie opotrebenie oblečenia. Potrebuje ortopedické vložky a do každého druhu obuvi podpätienky. Ďalšie náklady súvisia s ošetrovaním chrupu a zubnou hygienou a s mimoškolskými aktivitami – chodí do jazykovej školy na Japončimu.

Podľa rozpisu nákladov, ktorý predložila navrhovateľka, sú pravidelné priemerné mesačné výdavky maloletého ■■■ cca 400 eur mesačne (strava 200 eur, lieky, vitamíny a kozmetika cca 65 eur, mobil 10 eur, internet 16 eur, plávanie 25 eur, cestovné – električenka 12 eur, zubná hygiena a strojček cca 10 eur, vreckové, kultúra a voľný čas cca 30 eur, oblečenie a obuv cca 32 eur), ale prihliadnúť treba aj na jednorazové, resp. nepravidelné výdavky v priemernej výške cca 60 eur mesačne, keďže napr. v auguste a septembri 2012 navrhovateľka pre prázdninový pobyt v Tatrách nakúpila synovi oblečenie a vybavenie spolu za 223 eur, za poistenie do hôr zaplatila 6 eur, nakúpila mu obuv za 78 eur, cestovné na pobyt bolo 40 eur, strava a vreckové 25 eur, na stužkovú a maturitu mu zakúpila spoločenské oblečenie za 134 eur, za jazykovú školu a učebnice platila 100 eur, na stužkovú 50 eur, školský poplatok bol 50 eur, na prípravný kurz na vysokú školu a maturitu 109 eur, za bližšie nešpecifikované multifunkčné zariadenie 50 eur, na školské potreby 20 eur, za ISIC kartu 20 eur, za fotenie a poistenie 15 eur a 20 eur za maturitné oznámenia a fotky.

Keďže ■■■ žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou, ktorá hradením nákladov na byt a poskytované služby zabezpečuje aj jeho bytovú potrebu, zvyšujú sa náklady o alikvotnú časť výdavkov platených správcovi za služby (okrem príspevku do fondu opráv, poplatku za správu, poistenie a pod., ktoré je navrhovateľka povinná hradiť z titulu vlastníctva bytu) a nákladov na spotrebu plynu a elektriny, odhadom spolu 70 eur mesačne. Náklady na koncesionárske poplatky, UPC, poistenie a prevádzku auta, opravy bytového zariadenia, daň z nehnuteľnosti, poistenie domácnosti a pod., nie je možné

zahrňať do výdavkov dieťaťa, rovnako ani náklady na darčeky na Vianoce, meniny či narodeniny, ktoré navrhovateľka tiež do rozpisu výdavkov zahrnula.

Navrhovateľka pracuje v miestnej samospráve, v roku 2009 mala čistý priemerný mesačný príjem 954,65 eur a vyplácaný jej bol daňový bonus 19,66 eur mesačne, v roku 2010 bol jej priemerný čistý mesačný príjem 893,99 eur a daňový bonus 20 eur, v roku 2011 mala priemerný čistý mesačný zárobok 868,52 eur a daňový bonus 20,51 eur, za január až august 2012 dosiahla priemerný čistý mesačný zárobok 873,86 eur a vyplácaný jej bol daňový bonus do júna 20,51 eur, od júla 21,03 eur. Vlastní trojizbový byt, v ktorom so synom býva, ďalej je vlastníčkou a spoluvlastníčkou nehnuteľností v kat. úz. [REDACTED], a to nie len pozemkov v extraviláne, ale aj pozemkov v intraviláne, včítane spoluvlastníckeho podielu 12/72 na dome súpisné č. 10 a spoluvlastníckeho podielu 1 na dome súpisné č. 214 (ostatnými spoluvlastníkmi ktorého sú jej matka a sestra). Uviedla, že nehnuteľnosti neužíva, nemá z nich žiaden príjem, domy užíva jej rodina, ktorá jej finančne vypomáha.

Okrem výdavkov spojených s bývaním, dopravou, stravovaním, ošatením a pod. má aj navrhovateľka zvýšené náklady v súvislosti so zdravotným stavom, je astmatická, alergická, má chorú chrbticu, tráviace ťažkosti a artrózu. Preukázala, že v prvom polroku 2012 zaplatila za ošetrovanie chrupu 465,49 eur, za rehabilitáciu chrbtice 70 eur a za okuliare 80 eur. Uviedla, že na lieky vynakladá 50 eur mesačne. V súvislosti so stužkovou syna si kúpila spoločenské oblečenie za 200 eur. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Odporca je volejbalový tréner, do 30. 4. 2009 pracoval v [REDACTED] s brutto platom 2.000 eur mesačne, prepustený bol z ekonomických dôvodov, v máji 2009 sa podrobil prvej operácii bedrového kĺbu, do augusta 2010 bol nezamestnaný, v septembri až novembri 2010 pracoval ako tréner v [REDACTED] spolupráca bola ukončená po vzájomnej dohode, od decembra 2010 do apríla 2011 bol znovu nezamestnaný, od mája do decembra 2011 pracoval vo Vechte, zmluva bola ukončená výpoveďou zo strany zamestnávateľa, od januára do apríla 2012 bol opäť bez práce, ale v marci sa podrobil druhej operácii bedrového kĺbu, v máji 2012 uzavrel pracovnú zmluvu s [REDACTED], ktorú zamestnávateľ k 31. 7. 2012 ukončil. Z daňového priznania, ktoré z príjmov za rok 2009 odporca predložil vo [REDACTED] vyplýva, že mal čistý príjem 6.387 eur, t. j. 532,25 eur mesačne, do daňového priznania však zjavne nezahrnul zárobok za január až apríl 2009,

ktorý mu vo výške 2.000 eur mesačne vyplácal volejbalový klub v [REDACTED]. V roku 2010 poberal vo [REDACTED] dávky solidarity v celkovej výške 4.652,37 eur, t. j. priemerne mesačne 387,70 eur, súčasne mu však klub v [REDACTED] od septembra do novembra 2010 vyplácal mesačne cca 1.100 eur. Dávky solidarity dostával aj od januára do mája 2011 (v januári a februári po 204,73 eur, v marci až máji po 410,95 eur), od júna do novembra poberal plat 968,29 eur netto mesačne a v decembri mu zamestnávateľ vyplatil 1.942,32 eur. Celkovo v roku 2011 zarobil netto 9.394,37 eur, čo je 782,86 eur mesačne. V roku 2012 odporca poberal sociálny príspevok v januári a februári po 49,85 eur, v marci 171,10 eur a v apríli 294,33 eur, v máji bol jeho netto zárobok 1.311,97 eur, v júni 1.219,17 eur a v júli 1.256,79 eur. Celkový čistý príjem v roku 2012 mal 4353,06 eur, čo je v priemere 621,87 eur mesačne.

Odporca spolu s bývalou manželkou vlastní byt na [REDACTED], každý v 1. Byt užíva neter jeho prvej manželky, odporca v ňom býva počas pobytu v [REDACTED]. Ďalej vlastní pozemok v [REDACTED] a dve staršie motorové vozidlá, jedno z nich užíva navrhovateľka. Aké sú jeho pravidelné náklady na živobytie, stravu, ošatenie a pod. odporca nešpecifikoval, uviedol len, že vo [REDACTED] býva v podnájme u priateľa a za byt platí prevádzkové náklady 100 eur mesačne. Má vyživovaciu povinnosť ku dvom starším synom, podľa rozsudku z roku 1995 je povinný platiť im po 33,19 eur mesačne, uviedol však, že výživné synom platí len podľa možnosti.

Vyživovaciu povinnosť k maloletému [REDACTED] majú obaja jeho rodičia, každý podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Navrhovateľka spochybnila odporcom preukazované možnosti a schopnosti, mala za to, že odporca jednak neuviedol všetky svoje príjmy a jednak nie je vylúčené, že počas dlhodobého pobytu v cudzine tam nadobudol majetok a úspory. Mala za to, že odporca nevyvíja dostatočné úsilie na získanie zamestnania, v ktorom by dosiahol vyšší zárobok, keďže plat, za ktorý robil v [REDACTED] a [REDACTED] nedosahuje ani hranicu minimálnej mzdy. Odporca podľa nej nevyužíva ani ďalšie možnosti na získanie príjmov, ktorému vyplývajú z vlastníctva bytu a pozemku. Aj odporca poukazoval na to, že navrhovateľka, keďže má právnické vzdelanie, by si mohla nájsť zamestnanie s vyšším zárobkom, aj ona by mohla získať ďalšie príjmy, lebo vlastní nehnuteľnosti v lukratívnej časti [REDACTED] v ktorej prebieha výstavba a obdobné rodinné domy,

ktorých je spoluvlastníčkou, sa predávajú za vysoké ceny, a aj ona dlhé roky pôsobila v zahraničí, preto aj ona môže mať v cudzine uložené úspory a vlastníť tam majetok.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by účastníci vlastnili iný majetok, než je vyššie uvedený. Nebolo preukázané ani to, že by odporca v rozhodnom období, za ktoré súd považuje obdobie posledných 12 mesiacov pred začatím súdneho konania do dňa vyhlásenia rozsudku, t. j. od septembra 2009 do septembra 2012, mal aj iné príjmy, než boli preukázané listinnými dôkazmi. Odporca bol síce opakovane nezamestnaný, ale túto skutočnosť nemožno hodnotiť tak, že sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, či zárobku, ako to má na mysli ustanovenie § 75 ods. 1 ZR, keďže podľa dôkazov, ktoré o ukončení zamestnania odporca predložil, ku skončeniu nedošlo z jeho iniciatívy, ani pre porušenie pracovnej disciplíny, resp. iných povinností z jeho strany. Čo sa týka výšky zárobku, ktorý dosahoval ako volejbalový tréner, odporca uviedol, že nebol zamestnaný v riadnom pracovnom pomere, ale na dohodu, na ktorú sa minimálna mzda nevzťahuje. Tvrdil, že si prácu hľadal aj v inom odbore, ale vyšší zárobok sa mu nepodarilo získať. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na vek a zdravotný stav odporcu, a tiež na celkové ekonomické pomery a mieru nezamestnanosti, ktoré skutočnosti negatívne ovplyvňujú možnosť pracovného uplatnia.

Súd považuje navrhovateľkou uvedené (a v prevažnej časti aj listinnými dôkazmi preukázané) náklady maloletého [REDAKOVANÉ] za odôvodnené. Napriek tomu nepovažuje za dôvodnú výšku požadovaného výživného. Bežné náklady na živobytie (stravu, bývanie, ošatenie, hygienu, dopravu, vzdelanie a pod.) ani po pripočítaní zvýšených výdavkov súvisiacich so zdravotným stavom, resp. jednorazových či nepravidelných výdavkov, nedosahujú v priemere sumu 750 eur mesačne. Poukázať treba aj na nesúlad medzi nákladmi, o ktorých navrhovateľka tvrdí, že sú mesačne na potreby syna a jej potreby vynakladané, a preukázanou výškou jej mesačného zárobku. Tvrdenie o tom, že jej finančne vypomáha rodina, navrhovateľka ničím nepreukázala, resp. nie je zrejmé, či tvrdená finančná výpomoc jej blízkych, ktorí užívajú nehnuteľnosti v jej spoluvlastníctve, nie je v skutočnosti kompenzáciou za užívanie spoluvlastníckeho podielu. ...

Odporca poukazom na výšku svojho príjmu žiadal výživné určiť sumou najviac 150 eur mesačne. Súd dospel k záveru, že aj keď je odporca od augusta 2012 znovu nezamestnaný, potrebné je prihliadať k jeho celkovým doterajším príjmom a majetkovým

pomerom, ktoré mu umožňujú platiť výživné vo výške 280 eur mesačne. Odporca netvrdil a ani nepreukázal žiadne zvýšené výdavky, ktoré by musel na svoje živobytie a ostatné potreby vynakladať, výživné na dvoch starších synov ich matka od neho nepožaduje, môže teda vyživovaciu povinnosť voči [REDAKOVANÉ] plniť vo väčšom rozsahu. Prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti môže získať aj prenájmom alebo predajom svojho nehnuteľného majetku, ktorý pre dlhodobý pobyt v cudzine aj tak pre vlastnú potrebu nevyužíva.

Súd nevyhovel návrhu navrhovateľky, aby v zmysle § 64 ZR rozhodol o povinnosti odporcu zložiť peňažné prostriedky vo výške výživného, ktoré sa stane splatným do plnoletosti [REDAKOVANÉ] keďže dôvody, o ktoré navrhovateľka žiadosť oprela, t. j. dlhodobý pobyt odporcu v cudzine, nepovažoval za dôvody hodné osobitného zreteľa.“

Sťažovatelia predovšetkým namietajú spôsob, ktorým okresný súd zistil výšku príjmov odporcu. Z tohto dôvodu namietajú tiež výšku výživného, ktorú určil okresný súd vo svojom rozsudku z 24. septembra 2012. Podľa sťažovateľov konajúce súdy mali aplikovať fikciu o výške príjmov odporcu podľa § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). Sťažovateľ tiež namieta, že po dosiahnutí plnoletosti v priebehu napadnutého odvolacieho konania ho krajský súd nepredvolával na pojednávania, neuvádzal ho v zápisnici o pojednávaní ako účastníka a nezohľadnil jeho podanie. Podľa sťažovateľov krajský súd mal v čase rozhodovania o odvolaní prihliadnúť na zmenu pomerov týkajúcu sa odôvodnených potrieb sťažovateľa a toho, že odporca sa zamestnal.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

Ustanovenie § 63 ods. 1 zákona o rodine ukladá rodičovi, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, povinnosť preukázať tieto príjmy súdu,

predložiť doklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu zistenie ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu. Nesplnenie tejto povinnosti spôsobuje, že výška priemerného mesačného príjmu rodiča je určená fikciou v zmysle druhej vety § 63 ods. 1 zákona o rodine. Uvedené ustanovenie je však potrebné vykladať v súlade s vyšetrovacou zásadou, ktorou sa riadi konanie starostlivosti súdu o maloletých podľa § 176 OSP, podľa ktorej v tomto konaní, je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl (§ 120 ods. 2 v spojení s § 81 ods. 1 OSP). Aplikácia § 63 ods. 1 zákona o rodine prichádza do úvahy vtedy, ak konajúce súdy dospejú k záveru, že rodič si nesplnil svoju povinnosť preukázať svoje príjmy z inej ako závislej činnosti v takej miere, že nemožno dostatočne spoľahlivo ustáliť výšku týchto príjmov a rozsah jeho majetku.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na preskúmaný rozsudok okresného súdu, v ktorom boli uvedené dôkazné prostriedky, ktoré predložil odporca a z ktorých okresný súd zisťoval výšku jeho príjmov; je zrejme, že vychádzal predovšetkým z predložených pracovných zmlúv, prípadne z daňových priznaní, prípadne potvrdení o poberaní dávok solidarity. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na niektoré nezrovnalosti, napr. uviedol, že odporca do daňového priznania za rok 2009 neuviedol príjmy, ktoré mal ako volejbalový tréner v [REDACTED]. Krajský súd pred rozhodnutím o odvolaniach účastníkov taktiež vykonal dokazovanie na pojednávaniach na účely preukázania výšky príjmov odporcu. Z odôvodnení rozsudkov nemožno určiť, či konajúce súdy si samy zaobstarali niektoré dôkazné prostriedky, napr. od športových klubov, v ktorých mal odporca pôsobiť, prípadne od príslušných štátnych orgánov [REDACTED] prípadne [REDACTED] (hoci napr. z odvolania sťažovateľky vyplýva, že konajúce súdy v konaní o určení výživného do rozvodu manželstva žiadali potvrdenia napr. od volejbalového klubu [REDACTED], prípadne zo zápisnice krajského súdu o pojednávaní z 3. februára 2014 možno dospieť k záveru, že krajský súd žiadal potvrdenie o výške príjmu odporcu od [REDACTED] volejbalového zväzu). Na základe vykonaného dokazovania konajúce súdy konštatovali, že iné príjmy ako tie, ktoré deklaroval odporca, a iný majetok ako uvedený v rozsudkoch nebol v konaní preukázaný. Konajúce súdy sa expressis verbis

nevysporiadali s argumentáciou sťažovateľky, ktorú uviedla na pojednávaní okresného súdu 12. marca 2012 a v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 24. septembra 2012 o aplikácii § 63 ods. 1 zákona o rodine, avšak práve konštatovaním, že iné príjmy, prípadne iný majetok odporcu neboli preukázané, uzavreli dokazovanie tým, že skutkové zistenia v tomto smere považovali za dostatočné. Konajúce súdy zásadne nespochybnili hodnovernosť a úplnosť skutkových zistení týkajúcich sa príjmov a majetkových pomerov odporcu. Poukázali na to, že ani sťažovateľka nijako relevantne nespochybnila tieto zistenia, samotné konštatovanie sťažovateľky, že odporcom deklarované príjmy sú príliš nízke oproti priemerným príjmom v štátoch, v ktorých odporca pôsobil, nepovažoval za dostatočné na spochybnenie hodnovernosti skutkových zistení v tomto smere. Konajúce súdy zároveň skúmali odôvodnené potreby sťažovateľa, na základe ktorých považovali výživné, ktoré sťažovateľka žiadala priznať na výživu sťažovateľa, za neadekvátne. Podľa ústavného súdu takéto odôvodnenie predstavuje akceptovateľný podklad pre taký postup konajúcich súdov, v rámci ktorého neaplikovali fikciu o výške príjmov odporcu podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine.

V súvislosti s už vysloveným právnym názorom uvedeným v náleze sp. zn. II. ÚS 172/2013 z 10. júla 2013 ústavný súd uviedol, že v uvedenom konaní konajúce súdy skúmali pomery odporcu za iné obdobie, t. j. tri roky spätne od podania návrhu. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu sp. zn. 22 P 330/2010 z 12. júna 2012 vyplýva, že okresný súd považoval preukázané príjmy odporcu za „*neúplné a nie kompletne a nezodpovedajúce jeho skutočným príjmom.*“ Ústavný súd v náleze sp. zn. II. ÚS 172/2013 z 10. júla 2013 uviedol, že okresný súd viackrát vyzval odporcu, aby preukázal svoje príjmy, s upozornením na aplikáciu fikcie podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine pri nedostatočnej súčinnosti. Za týchto okolností ústavný súd považoval vo veci sp. zn. II. ÚS 172/2013 za ústavne neakceptovateľné, že konajúce súdy (okresný súd a krajský súd) sa následne v rozsudkoch nijako nevysporiadali s tým, prečo nakoniec nepristúpili k aplikácii § 63 ods. 1 zákona o rodine. Takéto okolnosti neboli prítomné v aktuálne prerokúvanom prípade (vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 11928/2014). V nadväznosti na uvedené ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa (v aktuálne prerokúvanej veci) po skutkovej stránke ako inú (nie identickú) s vecou sp. zn. II. ÚS 172/2013.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, že krajský súd nezohľadnil zmenu pomerov v čase rozhodovania o odvolaniach, ústavný súd konštatuje, že v tomto smere majú sťažovatelia k dispozícii právny mechanizmus – t. j. podanie návrhu na súd, ktorý posúdi, či zmena pomerov je taká, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného odporcu pre sťažovateľa.

Nemožno akceptovať námietku sťažovateľa, že krajský súd s ním nekonal ako s účastníkom konania po dovŕšení plnoletosti. Zo zápisníc z pojednávanií krajského súdu z 3. februára 2014, 3. marca 2014 a 31. marca 2014 (na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, pozn.) je zrejmé, že na týchto pojednávaniach bola prítomná právna zástupkyňa sťažovateľov, preto je irelevantné, či bol sťažovateľ priamo predvolaný na tieto pojednávania (porovnaj § 49 ods. 1 OSP). Rovnako tak právna zástupkyňa sťažovateľov na týchto pojednávaniach netrvala na osobnej prítomnosti sťažovateľa, prípadne na tom, aby ho krajský súd priamo vypočul. Skutočnosť, že sťažovateľ nebol priamo uvedený ako účastník konania na zápisnici o pojednávanií, nie je preto za týchto okolností relevantná a spôsobilá zasiahnuť do ním označených práv podľa ústavy a dohovoru. Rovnako tak nie je relevantné, že krajský súd zisťoval aj stanovisko kolízneho opatrovníka sťažovateľa. Je potrebné prihliadnuť na to, že krajský súd preskúmaval rozsudok okresného súdu, ktorý ešte vychádzal zo stavu, kedy sťažovateľ nebol plnoletý. Kolízny opatrovník neuviedol také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé nepriaznivo zasiahnuť do právneho postavenia sťažovateľa a ktoré by boli v zjavnom rozpore s jeho záujmami. Rovnako tak právna zástupkyňa sťažovateľov na pojednávaniach nenamietala prítomnosť kolízneho opatrovníka. Z napadnutého rozsudku je tiež nepochybné, že krajský súd zohľadnil to, že sťažovateľ sa stal plnoletým, keď zaviazal odporcu platiť výživné priamo sťažovateľovi.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu odôvodnil svoje závery o určení rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu pre sťažovateľa primerane, preto právne závery konajúcich súdov nepovažuje v tomto smere za zjavne neodôvodnené. Vzhľadom na rozdielnosť skutkového stavu vecí a v nadväznosti na vyslovené právne názory v rozhodnutiach všeobecných súdov nemožno konštatovať, že sa tieto súdy odchýlili od svojho predchádzajúceho právneho názoru a nejde o odklon od doterajšej judikatúry ústavného súdu. Rovnako tak aplikácia

a výklad príslušných ustanovení zákona o rodine týmito súdmi rešpektuje zmysel a účel týchto ustanovení, sú logické, preto právne závery krajského súdu v spojení s okresným súdom nie sú arbitrárne.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 31. marca 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu v spojení s právnym názorom okresného súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení zákona o rodine krajským súdom ako odvolacím súdom v spojení s okresným súdom ako súdom prvého stupňa takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016